

ظرفیت‌های موجود در شبکه‌های اجتماعی مجازی

تالیف:

وحید رضا بای

انتشارات موجک

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: بای، وحیدرضا، ۱۳۶۰ -

عنوان و نام پدیدآور: ظرفیت‌های موجود در شبکه‌های اجتماعی مجازی / تالیف وحیدرضا بای.

مشخصات نشر: تهران: انتشارات موجک، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص.: جدول، نمودار.

فروست: انتشارات موجک؛ ۱۰۷۲۸.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۹۹-۹۰-۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: شبکه‌های اجتماعی پیوسته -- جنبه‌های اجتماعی

Online social network -- Social aspects: موضوع

موضوع: شبکه‌های اجتماعی پیوسته -- تدابیر ایمنی

Online social networks -- Security measures: موضوع

موضوع: شبکه‌های اجتماعی -- جنبه‌های اجتماعی

Social networks -- Social aspects: موضوع

موضوع: فضای مجازی -- جنبه‌های اجتماعی

Cyberspace -- Social aspects: موضوع

موضوع: اینترنت -- جنبه‌های اجتماعی

Internet -- Social aspects: موضوع

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ظ ۴ ب ۲ / HM۷۴۲

رده‌بندی دیویی: ۳۰۲/۲۳۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۳۷۴۷۹

انتشارات موجک

تلگرام: ۰۹۰۱۷۶۷۲۵۰۲-۰۹۳۶۳۰۳۱۲۵۸ کانال: telegram.me/mojak1

تلفن مرکز پخش: ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۶ - ۰۲۶۳۲۴۰۳۵۱۳ - ۰۲۱۶۶۱۲۷۵۹۳

ایمیل: mojakpublication@yahoo.com

سایت: www.mojak.ir

عنوان: ظرفیت‌های موجود در شبکه‌های اجتماعی مجازی

تالیف: وحیدرضا بای

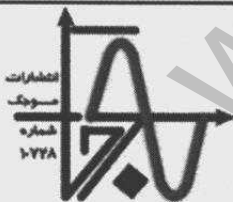
طراح جلد: سیده زهرا روشنایی

مشخصات ظاهری: ۱۲۸ صفحه، قطع وزیری

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۶، تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال، شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۹۹-۹۰-۰

حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

مقدمه	۱
فصل اول: پروژن های مربوط به شبکه های اجتماعی	۵
فصل دوم: مفهوم شناسی شبکه اجتماعی	۱۱
۱-۲ مفهوم جامعه و اجتماع	۱۱
۲-۲ مفهوم شبکه	۱۵
۳-۲ ویژگی های شبکه	۱۹
۱-۳-۲ دیدگاه هالزی هارست	۱۹
۲-۳-۲ دیدگاه هیل	۲۰
۴-۲ چالش های شبکه	۲۰
فصل سوم: فضای مجازی	۲۳
۱-۳ مقدمه	۲۳
۲-۳ مفهوم فضای مجازی	۲۴
۳-۳ تعاریف فضای مجازی	۲۸
۴-۳ ویژگی ها و کارکردهای فضای مجازی	۳۰
۵-۳ تیپ شناسی سازه ها و ساخت های فضای مجازی	۳۶

فصل چهارم: شبکه‌های اجتماعی مجازی ۴۱

- ۱-۴ مفهوم جوامع مجازی ۴۱
- ۲-۴ مفهوم شبکه‌های اجتماعی ۴۲
- ۳-۴ شبکه سازی اجتماعی ۴۳
- ۴-۴ تعریف وب ۲ ۴۴
- ۵-۴ ویژگی‌های وب ۲ ۴۵
- ۶-۴ اداه کال وب ۲ ۴۶
- ۷-۴ نظم شبکه اجتماعی ۴۹
- ۸-۴ تعاریف شبکه‌های اجتماعی ۵۱
- ۹-۴ تعریف رسانه‌های اجتماعی ۵۳

فصل پنجم: ویژگی‌ها و سرکرده‌های شبکه‌های اجتماعی مجازی ۵۷

- ۱-۵ مقدمه ۵۷
- ۲-۵ ویژگی‌های شبکه‌های اجتماعی مجازی ۵۷
- ۱-۲-۵ ایجاد فضای تعامل و گفتگوی بی‌واسطه ۵۷
- ۲-۲-۵ موفقیت در جلب افکار عمومی ۵۷
- ۳-۲-۵ فراهم نمودن بستر بروز ایده و خلاقیت ۵۸
- ۴-۲-۵ همه جایی، همه زمانی، همه مکانی، همه فضایی، همه مکانی ۵۸
- ۵-۲-۵ غیرمرکزی بودن ۵۸
- ۳-۵ انواع رسانه‌های جدید ۵۸
- ۴-۵ ابعاد و ویژگی‌های رسانه‌های جدید ۵۹
- ۵-۵ کارکردهای شبکه‌های اجتماعی مجازی ۶۷

فصل ششم: تیپ شناسی و دسته‌بندی شبکه‌های اجتماعی مجازی ۷۹

- ۱-۶ دسته‌بندی رسانه‌های اجتماعی ۷۹

۷۹	۱-۱-۶ ابزارهای انتشار
۸۰	۲-۱-۶ ابزارهای به اشتراک گذاری
۸۰	۳-۱-۶ ابزارهای بحث
۸۰	۴-۱-۶ ابزارهای تجارت
۸۰	۵-۱-۶ ابزارهای موقعیت
۸۰	۶-۱-۶ ابزارهای شبکه سازی اجتماعی
۸۱	۷-۱-۶ ابزارهای بازی اجتماعی
۸۱	۲-۶ تقسیم بندی شبکه های اجتماعی
۸۱	۱-۲-۶ شبکه های اجتماعی محتوا محور
۸۲	۲-۲-۶ شبکه های اجتماعی کاربر محور
۸۴	۳-۶ ابزارهای ارتباط آنلاین

فصل هفتم: معروف ترین شبکه های اجتماعی مجازی

۸۷	۱-۷ فرنداستار
۸۷	۲-۷ ژانگا
۸۸	۳-۷ دیگ
۸۸	۴-۷ فیس بوک
۹۲	۵-۷ بگو
۹۲	۶-۷ اورکات
۹۳	۷-۷ فلیکر
۹۳	۸-۷ یوتیوب
۹۴	۹-۷ توئیتر
۹۶	۱۰-۷ فرندفید
۹۶	۱۱-۷ ویکی پدیا
۹۷	۱۲-۷ فیس نما

۹۷..... ۱۳-۷ کلوب

۹۷..... ۱۴-۷ شبکه‌های اجتماعی تخصصی

فصل هشتم: آمارهای مربوط به شبکه‌های اجتماعی مجازی..... ۹۹

فصل نهم: جمع‌آوری اخبار و اطلاعات..... ۱۰۷

۱-۹ پیشگفتار..... ۱۰۷

۲-۹ ضرورت جمع‌آوری اخبار و اطلاعات..... ۱۱۰

۳-۹ تاریخچه..... ۱۱۱

۴-۹ انواع روش‌های ارزیابی جمع‌آوری اخبار و اطلاعات..... ۱۱۲

۵-۹ ابزارهای نوین در جمع‌آوری اخبار و اطلاعات در دنیا..... ۱۱۳

۶-۹ جمع‌آوری اخبار و اطلاعات در شبکه‌های اجتماعی مجازی..... ۱۱۵

۱-۶-۹ ویکی لیکس..... ۱۲۰

۲-۶-۹ ویروس استاکس نت..... ۱۲۱

منابع..... ۱۲۳

مقدمه

بی‌تردید جهانی شدن به عنوان مؤلفه حاکم در سه دهه اخیر موجب تحولاتی شده است که از نظر عمق، گستردگی و شدت تاکنون در کل تاریخ بشر بی‌سابقه بوده است. اگر پس از ابداع صنعت چاپ در عصر انقلاب صنعتی ذخایر فرهنگی، قابلیت تکثیر انبوه یافت و به طور فراگیر در دسترس قرار گرفت، اینکه در عصر ارتباطات و با استفاده از فناوری‌های نوین همه آنچه پیش از این به منطقه خاصی تعلق داشت، در معرض دید جهانیان به اشتراک گذاشته می‌شود. عوامل فراملی، قلمرو ملی دولت‌ها را در نوردیده است و جماعتی شدن‌ها را بومی - جهانی می‌کند و دهکده جهانی را شکل می‌دهد. این همه محصول پدیداری است. گسترش فضای مجازی به سرکردگی اینترنت به عنوان بستر اساسی کنش‌های متقابل است. چیزی که هر چند نام مجازی را بردوش دارد، اما امروز وجوهی از واقعیت را مجسم می‌سازد و ساختار را که پیش از این منحصر به جهان واقعی بود به درون خود نیز فرا می‌خواند (ارزیابی فضای مجازی ایرانی، ۱۳۸۵: ۳).

امروزه شاهد تحولات گسترده و عظیمی در زمینه اطلاع رسانی و برقراری ارتباطات در فضای مجازی هستیم و دهکده جهانی به ذهنیت جهانی تبدیل شده و عصر اطلاعات به عصر ارتباطات و انفورماتیک تغییر ماهیت داده است. در این میان، فضای مجازی به همان یک رسانه و در نقش حلقه واسطه و اتصال دهنده نهادها، سازمان‌ها و گروه‌های مختلف اجتماعی در جامعه کنونی عمل می‌کند. بنابراین، باید در ایجاد ارتباط بیشتر و پیشرفته‌تر، نقش حیاتی خود را متفاوت تر از سایر عناصر ایفا نماید. در چنین شرایطی، افزایش کمی و کیفی تقاضای دسترسی به فناوری‌های نوین ارتباطی را برای دریافت خدمات، اطلاعات و اطلاع رسانی و برقراری تعاملات فی مابین، روش‌های ارتباطی، کار و زندگی آدمی را تحت تأثیر خود قرار داده است (استرکی، ۱۳۹۱).

می‌توان گفت جدیدترین نوع روابط انسانی در "شبکه‌های اجتماعی" اینترنتی شکل گرفته است که از تاسیس آنها مدت زیادی نمی‌گذرد. این شبکه‌ها با اشتراک گذاری دنیای شخصی کاربران خود و به حداقل رساندن فاصله بین آنها، امکان تأثیرگذاری بیشتر و آسان‌تر را فراهم می‌کنند. در

شبکه‌های اجتماعی همه کاربران به ظاهر در یک سطح هستند و با بهره‌گیری از ظرفیت‌های این ابزار قادر خواهند بود ارتباطات گسترده انسانی را فارغ از مرزهای سیاسی و جغرافیایی تجربه کنند. گرایش روز افزون کاربران به شبکه‌های اجتماعی نشان می‌دهد که دنیای مجازی تا حد زیادی تحت تاثیر این شبکه‌ها درآمده است.

پیشبرد تعاملات جهانی امروز که مبتنی بر فضای رایانه‌ای است، بدون استفاده‌ی درست از این ابزار کارآمد تقریباً ناممکن به نظر می‌رسد. در واقع، فناوری اطلاعات چنان با تاروپود زندگی اشخاص در هم آمیخته که نه تنها جدایی این محیط از زندگی آنان امری تصور نشدنی می‌نماید؛ بلکه با پیشرفت این فناوری، این آمیختگی و وابستگی لحظه به لحظه شدت یافته و ابعاد تازه و پیچیده‌تری به خود می‌گیرد (سیسی خواجه، رحمتی، ۱۳۸۹: ۱۲۰).

فناوری اطلاعات را ارتباطات همچنان که بر کلیه وجوه اجتماعی تاثیر گذاشته و جوامع را به سمت جوامع نوین اطلاعاتی سوق داده است، بر جنگ و مفاهیم مرتبط با آن نیز تاثیر گذاشته و یا خواهد گذاشت. در عصر اطلاعات مفاهیم سنتی جنگ رایج در عصر صنعت جای خود را به مفاهیم جدیدی داده است؛ به گونه‌ای که به عنوان جنگ دیجیتال یا جنگ اطلاعات از آن یاد می‌شود (فتحیان و مهدوی نور، ۱۳۸۶: ۸۰).

در همین راستا سازمان‌های نظامی و اطلاعاتی نیز سیاست پایه‌ای پیشرفت‌های جهانی حرکت نموده و دانش خود را در علوم جدید بالا برده و دستگاه‌های سایر سازمان‌ها حرکت نماید و از ظرفیت‌های این علوم، به خصوص علوم ارتباطی در حوزه فضای مجازی از جمله شبکه‌های اجتماعی مجازی استفاده نمایند.

فضای مجازی ابزاری است که مدیریت و کنترل بخش عمده‌ای از امکانات آن مانند فضای اینترنت، آن را به ابزاری تبدیل کرده که به میزان بسیار زیادی مورد استفاده دشمنان و حریفان قرار می‌گیرد؛ بالطبع سرویس‌های اطلاعاتی نیز در راستای دستیابی به اهداف خود در فعالیت‌هایی مانند جاسوسی، جمع‌آوری اخبار و اطلاعات، هدایت منابع و... از این فضا و امکانات موجود در آن استفاده می‌نمایند. از این منظر فضای مجازی تهدیدی توسط دشمنان بر علیه ما استفاده می‌شود. لیکن این فضا با داشتن امکانات فراوانی مانند وب سایت‌ها، وبلاگ‌ها، شبکه‌های اجتماعی، اتاق‌های گفتگو، تلفن اینترنتی و... می‌تواند به فرصتی تبدیل شود که به صورت متقابل مورد استفاده ما قرار گیرد.

بدین نحو که ما باید با در نظر گرفتن شرایط، شناخت دقیق ماهیت فضای مجازی و خطرات آن و رعایت ملاحظات‌های لازم، این تهدید را به فرصتی تبدیل کنیم و در راستای دستیابی به اهداف خود به نحو مطلوب و شایسته از آن استفاده نماییم. یکی از فرصت‌های موجود در این فضا، امکان جمع‌آوری اخبار و اطلاعات با استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات موجود در فضای مجازی مانند سایت‌ها، وبلاگ‌ها، فضا‌های گفتگو و همچنین شبکه‌های اجتماعی می‌باشد. لذا در این کتاب تلاش می‌گردد با کسب شناخت لازم در خصوص فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی مجازی و ظرفیت‌های موجود در این شبکه‌ها، ظرفیت‌های موجود در شبکه‌های اجتماعی برای جمع‌آوری اخبار و اطلاعات مورد نیاز، احصاء و شناخته شود.